

Gedragprotocol St. Jozefbasisschool

Groepsvorming

Ieder schooljaar doorloopt een groep de 5 fasen in het proces van groepsvorming. De fasen die de groepen doorlopen zijn forming, storming, norming, performing en termination. De eerste drie fasen houden ongeveer twee weken aan, de laatste twee fasen vormen de rest van het schooljaar. Het aantal weken kan wel variëren per groep.

Gouden en Zilveren Weken

De eerste weken aan het begin van het schooljaar worden de Gouden Weken genoemd. Deze weken zijn belangrijk om een fundament te leggen voor een goede groepsvorming en een fijne sfeer in de klas. Leerlingen verkennen elkaar, de leraar en er worden regels opgesteld.

Na de kerstvakantie kan met name de fase van storming weer zorgen voor onrust in de groep. Iedereen wil weer even weten wat ze aan elkaar hebben. Je bent dan met de klas in de Zilveren Weken beland. Dit is een goed moment om weer extra aandacht te besteden aan de groepsvorming en de sfeer in de klas.

Forming: de verkenningfase (+/- week 1 en 2)

Tijdens deze fase is het belangrijk dat de leerlingen elkaar beter leren kennen, dat er afspraken worden gemaakt en er duidelijkheid komt over de werkwijze in de klas. De rol van de leraar is het stellen van duidelijke doelen en verwachtingen, individuele aandacht voor de leerlingen, grenzen stellen en consequent handelen, feedback geven en voorbeeldgedrag vertonen.

Wat doen wij als school in deze fase:

- Klassenvergaderingen voeren
  - wat voor groep willen wij zijn?
  - welk gedrag hoort bij ons groepsdoel?
  - welke afspraken hebben we nodig?
  - beloningen
  - consequenties

Storming: de hiërarchie wordt vastgesteld (+/- week 3 en 4)

Belangrijkste fase bij het worden van een echte groep. De leerlingen kennen elkaar wat beter en hierdoor worden de posities in de groep steeds duidelijker ingenomen.

De rol van de leerkracht in deze fase is alles wat benoemd is in de vorige fase en aandacht besteden aan wat gewenst gedrag is, dit zelf ook laten zien als leerkracht, vertrouwen geven en de leerlingen ook zelf oplossingen laten bedenken.

Wat doen wij als school in deze fase:

- Coöperatieve werkvormen inzetten

Gedragprotocol St. Jozefbasisschool

In de eerste schoolweken wordt er minimaal één coöperatieve werkvorm per dagdeel aangeboden om het proces van groepsvorming te begeleiden. Dagelijks vervalt er een reguliere les om voldoende ruimte te creëren voor dit proces. De rest van het schooljaar komen deze activiteiten regelmatig terug.

Norming: de leiders bepalen de ongeschreven regels (+/- week 5 en 6)

De onderlinge verhoudingen en rolverdeling zijn duidelijk geworden binnen de groep.

Leerlingen weten hoever ze bij de verschillende groepsleden kunnen gaan en houden daar rekening mee.

De rol van de leerkracht in deze fase is problemen voorspellen en bespreekbaar maken en afspraken levend houden.

Wat doen wij als school in deze fase:

- Coöperatieve werkvormen
- Klassenvergaderingen

Performing: de groep is klaar voor het werken (de rest van het schooljaar)

In deze fase is het belangrijk dat het positieve gevoel in de groep wordt vastgehouden.

De rol van de leerkracht in deze fase is zorgvuldige conflicthantering. Het is ook van belang dat de leerkracht een sympathieke, helpende en sturende begeleider wordt.

Wat doen wij als school in deze fase:

- Coöperatieve werkvormen
- Klassenvergaderingen
- Herhaling van de afspraken uit eerdere klassenvergaderingen

Termination: het afscheid (de laatste weken van het schooljaar)

Aan het eind van het schooljaar breekt de laatste fase aan, de afscheidsfase. Leerlingen nemen afscheid van de school of de leraar, er zijn leerlingen die gaan verhuizen, enzovoorts.

Dit is het meest duidelijk in groep 8 waar ze afscheid gaan nemen van de basisschool.

Leerlingen worden onzeker over de toekomst, houden zich niet altijd meer aan de groepsafspraken en gaan soms minder respectvol met elkaar om. Kinderen kunnen zich op deze manier gedragen om het naderende afscheid voor hen makkelijker te maken.

In deze fase is het belangrijk om met elkaar terug te kijken en het afscheid nemen vorm te geven. Daar horen gevoelens en emoties bij. Het is belangrijk om leerlingen te leren hiermee om te gaan.

Wat doen wij als school in deze fase:

- Coöperatieve werkvormen
- Kennismaken met de nieuwe leerkracht/school
- Afscheidsmusical

Gedragprotocol St. Jozefbasisschool

Preventie

Afspraken in de school

In de school gelden een aantal basisafspraken om te zorgen dat we op een prettige manier met elkaar om kunnen gaan. Deze afspraken worden aan het begin van het schooljaar in alle klassen besproken.

Van vakantie tot vakantie staat er steeds een afspraak centraal. Deze afspraak hangt dan zichtbaar in het gebouw en wordt regelmatig in de klas besproken.

Deze basisafspraken zijn:

- we lopen rustig door de school
- we praten zachtjes met elkaar
- we behandelen elkaar zoals we zelf ook behandeld willen worden
- we houden de school netjes
- we luisteren naar juffen en meesters

Klassenregels

Aan het begin van ieder schooljaar wordt er veel aandacht besteed aan de groepsvorming. Tijdens de eerste weken wordt er in klassenvergaderingen met elkaar besproken hoe je met elkaar omgaat in de klas. Hierbij wordt met name besproken welk gedrag wenselijk is.

In de onderbouw is hierbij meer sturing nodig door de leerkracht. In de bovenbouw zijn de kinderen vaak goed in staat om zelf aan te geven wat ze belangrijk vinden.

Als leerlingen zelf mogen bepalen welke regels er in de klas gelden is de betrokkenheid om de regels ook daadwerkelijk toe te passen groter. Dit gebeurt onder leiding van de groepsleerkracht(en).

SCOL en sociogram

Via het leerlingvolgsysteem SCOL volgen wij de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Twee keer per schooljaar vullen de groepsleerkrachten een vragenlijst in per leerling. In de groepen 6 t/m 8 vullen de leerlingen zelf ook een vragenlijst in.

Naast SCOL maken we ook twee keer per schooljaar gebruik van een sociogram. De leerlingen vullen hierbij in met welke klasgenoten ze graag/minder graag werken en spelen. Alle informatie geeft ons inzicht in de groepsprocessen, waardoor wij onze ondersteuning vorm kunnen geven voor de groep en individuele leerlingen. Als er bijzonderheden zijn zal dit met ouder(s)/verzorger(s) besproken worden.

Mediawijsheid

Sociale media moet leuk en veilig zijn. De begeleiding van ouders bij het gebruik van sociale media is belangrijk voor kinderen. Daarnaast hebben wij hierin als school ook een rol. Het leren omgaan met sociale media noemen we mediawijsheid.

Hoe helpen wij de leerlingen om sociale media op een gewenste manier te gebruiken? Hoe helpen wij de leerlingen om nepnieuws en zaken die mooier worden voorgedaan dan het

Gedragprotocol St. Jozefbasisschool

daadwerkelijk is te onderscheiden? En hoe leren we de leerlingen goed om te gaan met privacy?

We besteden aandacht aan mediawijsheid die aansluiten bij de bovengenoemde vragen. Dit doen we onder andere in de groepen 7 en 8 door De Week van de Mediawijsheid, door in gesprek te gaan over cyberpesten en over het gebruik van whatsapp.

Rots & Water

De sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen is minstens zo belangrijk als de cognitieve ontwikkeling. Sterker nog: pas als de sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind goed verloopt, kan de cognitieve ontwikkeling tot stand komen. Met andere woorden: een kind dat lekker in z'n vel zit, komt vaak beter tot leren. Om dit te bereiken werken wij met de methode "Rots en Water".

Het "Rots en Water"-programma biedt kinderen de mogelijkheid om te ervaren wat het inhoud om sociaal te zijn. De kinderen leren op een andere manier naar zichzelf, de ander en situaties te kijken. "Rots en Water" geeft kinderen handvatten om mentaal sterk te zijn en voor zichzelf en/of voor anderen op te komen. Maar ook om samen te spelen en te werken. Het doel van de training is om via diverse spelvormen de communicatieve- en sociale vaardigheden te vergroten, waardoor kinderen beter leren omgaan met sociale problemen zoals pesten, conflicten, uitsluiting, meelopen en dergelijke situaties. Dit gebeurt op een andere manier dan in de schoolbanken. Namelijk door echt te ervaren en te doen!

Binnen ons team hebben wij onze eigen opgeleide "Rots en Water"-trainers. Bij de gymlessen is "Rots en Water" een mooie aanvulling, omdat samenwerken binnen sport belangrijk is en er tijdens sport veel wordt gereageerd vanuit emotie. Daarnaast krijgen alle groepen tijdens een schooljaar ongeveer 8 lessen "Rots en Water" in de speelzaal. De groepsleerkracht is bij deze lessen aanwezig, zodat hij/zij de ontwikkeling van de leerlingen kan volgen en dit ook toe kan passen in andere situaties op school.

Kriebels in je buik

Om kinderen te begeleiden in hun seksuele ontwikkeling maken we in de groepen 1 t/m 8 gebruik van de methode 'Kriebels in je buik'. Tijdens De Week van de Lentekriebels wordt er in iedere groep aandacht besteed aan de relationele en seksuele vorming door middel van diverse interactieve werkvormen op het digibord.

De lessen ondersteunen de leerlingen bij hun seksuele ontwikkeling, passend bij de leeftijd en belevingswereld van het leerjaar.

De lessen zijn onderverdeeld in vier thema's:

- Lichamelijke ontwikkeling en zelfbeeld
- Voortplanting en gezinsvorming
- Sociale en emotionele ontwikkeling
- Seksuele weerbaarheid

Gedragprotocol St. Jozefbasisschool

De Week van de Lentekriebels wordt aangekondigd in onze nieuwsbrief. Na iedere les worden ouders geïnformeerd via onze basisschool app, zodat zij weten wat er besproken is in de klas en ze hier thuis nog eens over in gesprek kunnen gaan met hun zoon/dochter.

Meldcode

Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn een hardnekkig en niet altijd zichtbaar probleem. In Nederland zijn naar schatting 1 op de 10 kinderen slachtoffer van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Als school zijn wij wettelijk verplicht om de meldcode te volgen als wij een vermoeden hebben van huiselijk geweld of kindermishandeling. Klik [hier](#) om naar de meldcode van onze school te gaan.

Zoals ook in de meldcode omschreven staat zullen wij de signalen in kaart brengen. Vervolgens zullen wij altijd met ouder(s)/verzorger(s) in gesprek gaan over onze vermoedens, om samen tot de juiste hulp en begeleiding te komen. Als hulp bieden of organiseren onvoldoende effect heeft zullen we uiteindelijk een melding doen bij Veilig Thuis.

Aanpak ongewenst gedrag

Kleine conflicten

Als school streven wij naar een fijne sfeer en een plek waar iedereen zich veilig voelt. Wij proberen zoveel mogelijk conflicten te voorkomen, maar kleine conflicten tussen leerlingen kunnen zich incidenteel voordoen. We begeleiden de leerlingen dan in het oplossen van het conflict. Ook dit is een leermoment en helpt bij het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Een conflict is voor ons niet altijd direct aanleiding om contact op te nemen met ouder(s)/verzorger(s). Soms is het goed om de leerling eerst de kans te geven om te laten zien dat het beter gaat.

Als dit niet voldoende blijkt te zijn, het conflict ernstig is of de conflicten herhaaldelijk voor blijven komen, zal de leerkracht contact opnemen met de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling. In een gesprek zoeken we samen naar passende begeleiding voor de leerling.

Pesten

Wij willen ervoor zorgen dat alle leerlingen zich fijn voelen bij ons op school. Om pestgedrag te voorkomen en indien nodig aan te pakken hebben wij een pestprotocol opgesteld. Ook is er een anti-pestcoördinator die zorg draagt voor het pestprotocol en dit onder de aandacht houdt binnen het team. In onze school zijn dit Franka van der Wijk en Aranka van den Berg. Het onderscheid tussen plagen en pesten is soms moeilijk te maken. Over het algemeen vindt plagen incidenteel plaats en zijn bij plagen beide partijen aan elkaar gewaagd of zelfs vrienden van elkaar. Bij pesten ligt dat anders, dit gebeurt stelselmatig en er is sprake van ongelijkheid. Pesten heeft een groot effect. De gepeste voelt zich vaak eenzaam, verdrietig, onzeker en bang. Pesten kan zelfs lichamelijke en psychische klachten veroorzaken.

Als zich een peestsituatie voordoet, is het belangrijk dat de school hiervan op de hoogte wordt gesteld. Wij doen ons uiterste best om dit zelf te signaleren, maar lukt dat niet altijd. Als wij iets signaleren nemen wij contact op met ouders. Als een leerling thuis komt met deze

Gedragprotocol St. Jozefbasisschool

signalen vinden wij het belangrijk dat dit bij ons wordt gemeld. Als ouder kunt u, samen met uw zoon of dochter, in gesprek gaan met de groepsleerkracht(en). De leerling kan vaak zelf het beste vertellen wat er speelt. Iedere situatie is anders en we kunnen gezamenlijk een plan maken om het pesten aan te pakken.

Ons volledige pestprotocol is [hier](#) te vinden op de website van onze school.

TSO

Tijdens het continurooster wordt er een activiteit aangeboden van een half uur door pedagogisch medewerkers van kinderopvang ZON!. De activiteiten worden aangeboden onder schooltijd en vallen dan ook onder de verantwoordelijkheid van school.

Als er tijdens deze activiteit een incident of conflict plaatsvindt zal een medewerker van ZON! dit communiceren met de groepsleerkracht. De groepsleerkracht zal het bespreken met de betrokken leerling(en) en indien nodig contact opnemen met ouder(s)/verzorger(s). Mocht u vragen hebben over de TSO dan kunt u hiervoor contact opnemen met de groepsleerkracht. Zij zullen dit bespreken met onze coördinator van de TSO en/of de coördinator van de TSO vanuit ZON!.

Officiële waarschuwing

Schoppen, slaan of uitschelden wordt op onze school niet getolereerd. Voor dit gedrag kan een leerling een officiële waarschuwing krijgen. Dit is een signaal om de ernst van de situatie duidelijk te maken aan de leerling en zijn/haar ouder(s)/verzorger(s).

Dit houdt in dat er bij iedere officiële waarschuwing een gesprek plaatsvindt tussen de leerling, ouder(s)/verzorger(s) en de groepsleerkracht(en). Tijdens het gesprek bekijken we samen hoe het gedrag ontstaan is en hoe we dit in de toekomst kunnen voorkomen. Ook wordt er door de directie een brief meegegeven waarin wordt vermeld wanneer en waarom er een officiële waarschuwing is gegeven.

De officiële waarschuwing wordt als notitie opgenomen in het dossier van de leerling in ons leerlingvolgsysteem en is een kalenderjaar geldig. Wanneer een leerling binnen een kalenderjaar 3 officiële waarschuwingen krijgt volgt een passende sanctie, bijvoorbeeld een time out. Na een derde officiële waarschuwing binnen één jaar volgt een gesprek met de leerling, ouder(s)/verzorger(s), de groepsleerkracht en de directie.

Contact

Het contact met u als ouder(s)/verzorger(s) is waardevol voor ons. Als u vragen heeft of wanneer u thuis iets signaleert waar de school van op de hoogte moet worden gesteld kunt u hierover contact opnemen met de groepsleerkracht. Voor ons is het prettig als u in deze situaties een mail stuurt, zodat wij telefonisch contact met u kunnen opnemen of een afspraak kunnen plannen voor een gesprek op school. In de basisschool app kunt u de e-mailadressen van de leerkrachten vinden door onder het kopje team op de foto van de betreffende leerkracht te klikken.

Gedragprotocol St. Jozefbasisschool

Vertrouwenspersoon

Een vertrouwenspersoon is iemand die verbonden is aan school, bij wie je met vertrouwelijke zaken en persoonlijke problemen die met school te maken hebben terecht kan. Dit kan bijvoorbeeld te maken hebben met pesten. Op onze school is Diane van Deutekom vertrouwenspersoon, zowel leerlingen, ouders, als medewerkers kunnen bij haar terecht.